

A jövőnk kincsei, a gyermekek

A gyermekek a jövőt jelentik. Egyházmegyénk és országunk nagy kincsei ők. Kincsek nem csak azért, mert kevesen vannak, hanem azért is, mert jelenlétük reményt ébreszt bennünk arra, hogy tovább tudjuk adni azéletet, hogy életünknek jövője van. Vannak, akik majd utánunk jönnek, akik Krisztus nyomában járva ezt a világot egy élhetőbb és szebb otthonná alakíthatják. A gyermekek, mint keresztény reményünk hordozói, külön figyelmet érdemelnek az Egyházunkban is.

A gyermekek jelenléte felhívja a figyelmünket az élet értékére, mint Isten legnagyobb ajándéka. Isten minden élet forrása, mi itt a földön pedig ennek forrásnak munkatársai lehetünk úgy, hogy teret biztosítunk az élet növekedésének, a személy fejlődésének és alakulásának. Tőle származik minden élet, mi az élet továbbadásában csak munkatársai vagyunk. Egyszóval segítünk abban, minden körülmény között, hogy az élet elsősorban ne terhes, hanem a növekedés és a szabadság helye legyen. Ezért védjük az életet a foganás első pillanatától az ember utolsó leheletéig.

1. *Mennyire van jelen közösségünkben az élet ajándékának a tisztelete?*
2. *Mennyire vagyunk tudatában annak, hogy minden megfogant gyermek Isten ajándéka? Hogyan mutatkozik ez meg a mindennapokban?*
3. *Milyen családjainkban a „gyermekvállalási kedv”?*
4. *Hol és hogyan találunk alkalmat arra, hogy gyermekeinkkel az élet fontosságáról beszéljünk és arról, hogy a foganás pillanatától emberről beszélünk?*
5. *Ki adja tovább a vallási értékeket a családban, közösségükben?*
6. *Mennyire téma vagy probléma közösségünkben, ismeretségi körünkben a terhességmegszakítás?*

Jézus a gyermekeket hozta példaképként, amikor a tanítványoknak azt ecsetelte, hogyan juthatunk Isten országába (Mt 19,13-15; Mk 10,13-16; Lk 18,15-17). Ezért is annyira fontos, hogy az egyházmegyénk minden szinten odafigyeljen a gyermekekre.

A gyermekek elsődleges nevelői a szülők, így fejlődésükért is felelősek. Őket segítik a nagyszülők. Mellettük állnak többé vagy kevésbé hatékonyan egyházközösségeink a hitoktatástól kezdve a különféle foglalkozásokon át, a szentségekre való felkészítésig.

7. *Hogyan neveljük gyermekeinket: van rá időnk, erőnk, türelmünk?*
8. *Mit jelent a szigor ma, hogyan tudunk következetesek maradni gyermekeinkhez?*
9. *Mikor játszunk, egyáltalán játszunk-e gyermekeinkkel?*

Az otthoni nevelés mindenképpen magában foglalja a vallási nevelés legfontosabb alapjait és azt a támogatást, hogy a gyerekeket fokról-fokra bevezessük a hitéletbe: támogassuk a szentségek felvételéhez való előkészületet, a gyermekek megkeresztelkedését, az iskolai és plébánia hittanórán való részvételre történő buzdítás, a közös ima a családban, az első imák megtanítása és begyakorlása. De nem szabad elfelejteni az iskolai oktatást sem. Ez is nagyon fontos szerepet játszik nem csak ismeretek továbbadásában, hanem nevelésben is. Az iskolában szerzett tudást fontos lenne otthon is tovább fejleszteni, odafigyelni a gyermekek tanulására.

10. *Hogyan vannak jelen a keresztény élet elemei az otthoni nevelésben?*
11. *Hogyan imádkozunk otthon közösen?*
12. *Milyen gyakran szoktunk közösen templomba járni?*
13. *Hogyan fejezzük ki gyermekeink iránti szeretetünket?*

14. *Hogyan tanítjuk gyermekeinket, hogy elfogadják azokat is, akik nem barátaink, akár az iskolában a szegényebbek, más nemzetiségűek, romák, esetleg menekültek?*
15. *Hogyan látom az iskolai hitoktatást?*
16. *Hogyan támogatja az iskola a hittantanítást, és hogyan az egyházmegye?*
17. *Mit tudunk, mit hallunk arról, hogy miért járnak iskolai hittanra a gyermekek, vagy miért nem?*
18. *Milyen tapasztalatom van a plébániai hitoktatással kapcsolatban?*
19. *Jónak tartanám-e, ha működne katolikus óvoda egyházmegyénk területén? Lenne-e igény rá?*
20. *Mi jut eszembe az elsőáldozásra való felkészítőkről? Hogyan zajlanak ezek a plébánián?*

A szülőkkel közösen a nyári szünetben is fontos figyelmet szentelni a gyerekeknek. Különböző programok szervezésével (táborok, oratórium, stb.) közelebb hozhatjuk a gyerekeket az egyházmegye különböző részeiről. Ezek a találkozók közösségépítő szerepet is játszhatnak, de egyben vallási elemeket is tartalmazhatnak.

21. *Hogyan látom a gyermekek részvételét a nyári programokban, amelyeket az egyházmegye vagy szerzetesközösségeink szerveznek?*
22. *Milyen tapasztalatokkal mentek egy ilyen nyári program után haza a gyerekek?*

A ministránsokkal való foglalkozás mindenképpen hozzátartozik a rendszeres és rendes plébániai munkához. A ministráns szolgálat nemcsak tartást ad a gyerekeknek, hanem az oltár körüli szolgálat és az átváltoztatás közeli megélése segíti őket abban, hogy magukkal vigyék ennek jelentőségét a mindennapokba is. Ők azok, akik már nagyon korán megérthetik, hogy a kenyér és a bor átváltoztatása nemcsak egy tőlünk független esemény, amelynél asszisztálhatunk, hanem az egy olyan esemény, amely értünk történik, s melynek részesei lehetünk, ha átadjuk magunkat annak az isteni szeretetnek, amely a szentáldozatban jelenvalóvá lesz és amely minket is átváltoztat, egyre inkább szeretőbb emberré tesz bennünket is, szentmiséről szentmisére.

23. *Hogy állunk ministránsok terén a plébániánkon?*
24. *Milyen foglalkozások vannak számukra?*
25. *Milyen lehetőség lenne arra, hogy foglalkozzunk ministránsokkal? Akarjuk-e, hogy gyermekeink ministráljanak?*
26. *Ministrálhatnak-e a lányok is, vagy csak fiúministránsok vannak a plébánián?*
27. *Ha jönnek, miért jönnek a gyermekek ministrálni? Ha nem, miért nem? Hogyan hívhatnánk meg őket?*

Egyházmegyénk területén nagyon sok hátrányos helyzetben élő gyermek nevelkedik. A mélyszegénység, a hiányos szociális hálózat, az egyedülálló szülők helyzete nem mindig hat pozitívan a gyermekek életére. Ahol csak lehet, segítenünk kell a szegény sorsú gyermekek mind zökkenőmentesebb fejlődésében. Vonatkozik a halmozottan sérült gyermekekre is, és a szülői szeretetet nélkülözőkre.

28. *Tudjuk-e, hány szegény vagy különös hozzáállásra szoruló gyermek van a plébániánk területén? Hogyan tudnánk feltérképezni őket?*
29. *Hogyan segítjük a nagyon rossz sorban élőket, különösen a gyerekeket?*
30. *Van-e szegények látogatása vagy különféle gyűjtés számunkra?*
31. *Mi a véleményem és mit tudok az egyházon belül gyermekekkel szemben elkövetett szexuális visszaélések kapcsán? Hogyan tudnánk gyermekeinket és fiataljainkat is ilyen vonatkozásban védeni?*

Fiatalnak lenni a mai világban

A fiatalok sok külső és belső lehetőség és kihívás előtt állnak. Némelyek a helyi körülményekhez kapcsolódnak, mások az egész világot átölelik. Ennek a tudatában az egyháznak meg kell vizsgálnia, hogyan gondolkodik az egyház a fiatalokról, hogyan viselkedik velük, annak érdekében, hogy egy megfelelőbb, eredményesebb és érdeklődésüket felkeltő, biztos és megbízható útítárs legyen számukra. A fiatalok alatt értjük a 16-29 év közöttieket. Ezt az életszakaszt sajátos kihívások, lehetőségek, nehézségek jellemzik, ezért is fontos, hogy különösen is figyelmet szenteljünk nekik.

A fiatalok helyzetével, világával, kihívásaival az Egyház mindig is foglalkozott. Ebben a munkában Jézus Krisztust, isteni Mestere példáját követi, aki minden ember számára elérhetővé akart válni. Az Evangéliumból tudjuk, hogy a fiatalokat, akik hozzá jöttek, tanácsokkal látta el (Mk 10,21), a tanítványai közül pedig János volt a legfiatalabb, akit különösen is szeretettel illetett. Ő a szeretett tanítvány, aki még a szenvedésben sem hagyta magára Jézust, ott állt a keresztye alatt.

32. *Vannak-e a közösségünkben fiatalok? Hogyan vannak ők jelen?*

33. *Hogyan vesznek részt a közösség életében?*

34. *Milyen rendezvényeket szervezünk nekik a plébánián?*

35. *Mi az, ami különösen is vonzó a fiatalok számára a helyi közösségben, városban, faluban?*

36. *Vannak olyan fiatalok, akik részt vennének a közösségi élet szervezésében?*

37. *Hogyan bátorítjuk egyházként a fiatalokat, vagy csak a tiltást és a szigort látják az egyházban?*

38. *Mit lehet tenni annak érdekében, hogy a fiatalokat ne elijesszük hanem, hogy azt érezzék az egyház az, akire mindenben mindenkor mindennek ellenére számíthatnak, mert mi az Irgalmas Isten szerető és váró arcát mutatjuk neki?*

A világ és benne az élet gyorsan változik. Érvényes ez a mi egyházmegyénkre is, az itt élő fiatalokra. Ezek a változások néha csak a helyi adottságok eredményei, de sokszor egy világot átfogó társadalmi, szociológia, kulturális folyamat következménye.

Egyik jellemzője a fiatalok mai helyzetének az állandó változás, a megbízható alapok átrendeződése, az autoritások átrendeződése. Ez ellen nem harcolhatunk, egyházként, felelőtlenség úgy viselkednünk, mintha ez visszafordulna. A kérdés, mit kezdünk ezzel és hogyan tudjuk a fiatalokat szeretettel rávezetni arra, hogy tájékozódni tudjanak a mai világban. Ma mindenki rengeteg információs anyaggal, hírrel, jelenséggel találkozik. Nehéz ebben a híráradatban megtalálni mindig a megfelelő anyagot, nehéz ráérezni, melyek azok az információk és hírek, amelyek egy jobb világot segítik elő, amelyek a békét szolgálják és értelmetlen szenvedéseknek veszik elejét. Ez vonatkozik mindenkire, de különösen a mai kor fiataljaira, akik már a média világ sokszínűségébe születtek bele, akiknek sokszor az okostelefon előbb a kezükben volt, mint akármilyen más információs adattároló és közvetítő eszköz. Fontos tudatosítanunk egyházként, plébániai közösségként, hogy mindez nem rossz, mindez nem egy párhuzamos világ, hanem mindennapjaink része, akárcsak az utazás, a telefon vagy bármi más. Nem eltüntetni és elzárni kell ezeket a fiataloktól, hanem arra kell rávezetni őket, hogyan kell ezeket az élet jobbá, szebbé tételére használni. És erre számos kezdeményezés van már világszerte.

39. *Hogyan reagálok a fiatalok digitális beállítódására? Elítélem-e a fiatalok túlzottan digitalizált világát?*

40. *Hogyan segítem őket abban, hogy ezeket megtanulják megfelelően használni?*

41. *Milyen pozitív példákat tudok arra, hogy a fiatalok életébe ügyesen integrálták a különféle alkalmazásokat?*

42. Mit tesz plébániánk annak érdekében, hogy a fiatalok megtanulják használni a digitális eszközöket és szépen éljenek ebben a digitális világban?

Bizonytalanság van a jövőt illetően is: egyházmegyénk területén sokszor nehéz megfelelő továbbképzés találni (keves iskolai képzés, a nyelvek problémája), a demográfiai és elvándorlási jelenség miatt gyorsan szűnnek meg a középiskoláinkban a különböző képzettségek. A középiskolások száma egyházmegyénk területén nagyon gyorsan csökken, amely az iskolák központosításához vezet. A következő nagyobb településeken van középiskolai oktatás: Törökkanizsa, Csóka, Törökbecse, Nagyikinda, Nagybecskerek, Pancsova és Versec.

43. Hogyan vesznek részt a hétfvégén a városokból hazatérő fiatalok a közösség életében?

44. Hogyan működik a tapasztalatcsere ilyenkor a szülők és a fiatalok között?

45. Milyen nehézségekkel küszködnek fiataljaink egyedül a városokban?

46. Ha fiataljaink nem otthon laknak, van-e ott kapcsolatuk a középiskola idején a helyi plébániával?

47. Hogyan lehetne velük éreztetni, hogy nincsenek egyedül, mit tehetünk ennek érdekében?

48. Mit tudunk egyházi kollégiumainkról?

49. Miért fontosak ezek kollégiumok az egyházmegyében?

A fiatalok sokszor az élet különböző lehetőségeit mérlegelve, kevésbé figyelnek oda a vallási életre, olyan értelemben, mint ahogy ezt az idősebbek elvárják. Ha az általános elvárás az, hogy egy keresztény a templomba megy, imádkozik, részt vesz a plébániaközösség életében, akkor lehet, hogy nehéz lenne konkrét adatokkal szolgálnunk a fiatalok vallásosságáról. De ha a más emberekre való nyitottságukat, a lelkesedésre való hajlamukat látjuk, akkor már másképp kell látnunk a helyzetüket.

A statisztikai adatok szerint a bérházközösség után van egy törés a fiatalok és az Egyház közötti kapcsolatban. A bérházközösségek száma bár nagyrészt növekvő tendenciát mutat az elmúlt tíz évben, utána mégis különböző okok miatt a megbérházak is sokszor eltűnnek az egyház életéből. Emlékeztetőül a bérházközösségek száma 2009-2017 között: 2009 – 251; 2010 – 367; 2011 – 319; 2012 – 385; 2013 – 288; 2014 – 305; 2015 – 313; 2016 – 230; 2017 – 296.

50. Mi a véleményem a bérházközösségek életkoráról? Jónak látnám-e ezt emelni? Miért bérházaknak a fiatalok?

51. Hogyan lehetne őket a bérházközösség után is „megtartani” a közösségi életben?

52. Hogyan lehetne a bérházba való előkészületet érdekesebbé, tartósabbá tenni hosszútávon?

A fiatalok egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy erősek, tettekre képesek, szeretnének cselekedni, a világot megváltoztatni. Ferenc pápa mondja: „Ti, fiatalok erősek vagytok, az életetek olyan szakaszában vagytok, amikor nem vagytok híjával az energiának. Használjátok ezt az erőtöket és energiátokat a világ megjavítására, kezdve a hozzátok legközelebb eső valóságokon. Azt szeretném, hogy az egyházban bízzanak rátok felelősségteljes feladatokat, hogy legyen bátorság teret engedni nektek, ti pedig készüljétek fel rá, hogy magatokra vállaljátok ezt a felelősséget.” (Ferenc pápa, az Ifjúság világnapjára írt üzenete, 2018)

53. Hogyan vonjuk be a fiatalokat a plébánia életébe?

54. Milyen plébániai programokat lehetne nekik szervezni?

55. Hogyan bízhatnánk rájuk nagyobb felelősséget a gyermekpasztorációban?

56. Hogyan lehetne őket bevonni a ministráns munkába?

57. Milyen programot lenne fontos szervezni számukra esperességi vagy egyházmegyei szinten?

58. Milyen szerepe van a fiatalok életében a közösségnek? Tudnak-e közösségben lenni? Vagy nem? Ha nem, miért nem?

A középiskolai hittanórák nem nagyon látogatottak. Sokszor a kevés jelentkező is fél vagy szégyenkezik nyilvánosan kiállni a hite mellett. Fontos ezért, hogy feltérképezzük kicsit iskolai hitoktatásunk helyzetét is.

59. *Milyen a hangulat a középiskolás fiatalok körében, amikor vallásról van szó?*
60. *Mikor tapasztaljuk bennük nyitottságot hitük megvallására, vagy mikor szégyellik a hitüket, mert bántják őket a barátaik?*
61. *Mit várnak a fiatalok az Egyháztól?*
62. *Milyen nehézségei vannak a hitoktatóknak?*
63. *Milyen témák segítenék a hitoktatókat abban, hogy jobban tudják végezni szolgálatukat?*
64. *Hogyan tekintünk a fiatalok körében történő hitoktatásra, mit látunk: mi megy jól, hol lenne érdemes még javítani (plébániai és iskolai hitoktatás)?*

Az Egyházunk sokszor és joggal az idősök egyházának számít. Ha megnézzük a templomba járókat, rendszeresen idősebb embereket találunk padjainkban. A fiatalok valahogy távol vannak a hagyományos vallásos megnyilvánulásoktól (miselátogatás, ájtatosságok, más hagyományos egyházi programok). Ha azonban konkrét akciókat szervezünk, amelyek a felebarátok vagy a teremtet világ fenntartására irányulnak, könnyebben tudjuk őket lelkesíteni (a bérmlási előkészület faültetési gyakorlata, idősök vagy rászorulóknak látogatása, stb.).

65. *Mit tudnánk szervezni a fiatalok számára, hogy érezzék fontosak?*
66. *Ki tudná kézbe venni a plébánián az ifjúsági munkát?*
67. *Ki tudná kézbe venni esperességi szinten az ifjúsági munkát?*
68. *Lenne-e igény arra, hogy egyházmegyei szinten nagyobb erőfeszítéssel figyeljünk az ifjúsági munkára? Milyen hangsúllyal? Ki tudná ezt végezni?*
69. *Hogyan látom a szerzetesrendek jelenlétét az ifjúsági munkában?*
70. *Hogyan látom a papok hozzáállását a fiatalokhoz?*
71. *Hallottam-e olyan ifjúsági programról, amit jó volna egyházmegyéinkben vagy plébániánkon megszervezni?*

A generációk közti kapcsolat mindig is kihívás volt a társadalmak számára, de ma, amikor nagyon nagy a mobilitás és hihetetlenül gyors az élet változása, az egyik legfontosabb kihívássá vált. Ebben a kapcsolatban mindenkinek megvan a saját szerepe és feladata. Fontos, hogy a generációk közti párbeszéd és együttlét mind jobb és több gyümölcsöt hozzon mindenki számára. Nem véletlenül mondja Ferenc pápa: „Szükségeket van az idősök bölcsességére és látásmódjára. Miközben odatárjatók szárnyaitokat a szélnek, fontos, hogy felfedezzétek gyökereiteket, és meghallgassátok az előttek járók tanúságtételét. Értelemmel rendelkező jövő építéséhez ismernetek kell a múlt eseményeit, és azokat illetően állást is kell foglalnotok. Nektek, fiataloknak megvan az erőtök, az idősöknek pedig megvan az emlékezetük és a bölcsességük.” (2017. február 27.)

72. *Milyen a kommunikáció a különböző generációk között?*
73. *Mikor beszélgetünk otthon az élet különböző tapasztalatairól?*
74. *Milyen gyakran tudunk sort keríteni közös étkezésre otthon a családban?*
75. *Mennyire merik a fiatalok kérdezni a felnőtteket? Vannak-e tabu témák a családban?*
76. *Miben segíthet az egyház, a közösség, hogy a családok minőségi időt töltsenek együtt?*
77. *Tudunk-e gyengédséggel közeledni gyermekeinkhez, szüleinkhez?*

Egyházmegyéink két kollégiuma (Nagybecskerekén és Muzslyán) fontos műhelyei a helyi egyházunk jövőjének. Az egyházi kollégiumok nyitottak a nem katolikusok számára is. Az egyházmegye területén élő szerzetesek vezetik ezeket az intézményeket. Ennek is köszönhető,

hogyan a keresztény értékek szervesen beépülnek a kollégium közösségének életébe és a nevelés szerves részét képezik.

78. Mit tudunk egyházi kollégiumainkról?

79. Miért fontosak ezek a kollégiumok az egyházmegyében?

80. Van-e szükség más kollégiumokra is, más helyszínen?

81. Mit szeretnék elmondani, átadni a kollégiumot vezetőik számára?

82. Hogyan tudnánk támogatni ezeket az intézményeket?

A társadalomban érezhető letargia és érdektelenség erősen hat a fiatalokra is, akik sokszor konkrét célok és tervek nélkül csak sodródni az idővel. A kivándorlás gondolata számukra néha az egyetlen konkrét cél. Nyomasztó a munkanélküliség veszélye, az esélytelenség félelme.

83. Mitől félnek fiataljaink a leginkább?

84. Mibe kapaszkodnak?

85. Mi lenne segítség számukra?

86. Megtartó erőt jelent-e a közösség?

Tudjuk, hogy lelkipásztoraink és segítők programokat szerveznek fiatalok számára ott, ahol ehhez megfelelő számú érdeklődő van. Mégis nagyon gyakran a bérmentés után a fiatalokat csak a házassági felkészítőn látjuk újra.

87. Hogyan lehetne elérni a fiatalokat ma?

88. Van-e, lehetne-e gyermekmese vagy ifjúsági mese a plébániánkon? Mire lenne szükség ezek bevezetésére?

89. Mit lehet tenni ott, ahol a szülők már részben külföldön élnek, dolgoznak, és a gyermekek és fiatalok nevelését nagyszülők vagy rokonok vállalták fel?

A rohamosan változó világban a fiataloknak nem könnyű olyan döntéseket hozni, amelyek hosszú távon tudnák segíteni őket. Kultúránk egyik meghatározó eleme a lehetőségek sokasága, valós vagy nem mindig igazi „értékek” jelenléte. Ami tegnap jónak tűnt, ma lehet, hogy már „idejenuvált”, elavult. Ez nem csak a divatra és az okostelefonokra vonatkozik, hanem szakmákra, munkahelyekre és sokszor a kapcsolatokra is. Úgy tűnik, hogy az élet „habzsolása” sokszor a legfontosabb. Ferenc pápa ezért mondja a fiataloknak: „Sokan azt hirdetik, hogy a pillanatnyi <gyönyör> a fontos, nem éri meg az egész életre elköteleződni, végleges, <örökre szóló> döntéseket hozni, mert nem tudhatjuk, mit hoz a holnap. Én viszont azt kérem tőletek, hogy legyetek forradalmárok, úszatok szemben az árral, igen, azt kérem, hogy lázadjatok fel az ideiglenesség e kultúrája ellen, amely voltaképpen azt hiszi, hogy ti nem vagytok képesek a felelősségvállalásra, azt hiszi, hogy ti nem vagytok képesek igazából szeretni. Én viszont bízom bennetek, fiatalok, és imádkozom értetek. Legyen bátorságotok, szemben úszni az árral!” (2013. július 28.)

A pillanatnyi örömekek különböző formája lelekedik fiataljainkra: kábítószer, video játékok, okostelefon, kommunikáció a társasági médiában, dohány, szex. Összefogva az érintett szülőkkel, intézményekkel, azon kell dolgoznunk, hogy megelőzzük ezeket a jelenségeket és a fiatalokkal megízleltessük a jó döntés stabilizáló és nyugalmas, belső békét jelentő értékét.

90. Mire költik el a pénzüket fiataljaink?

91. Mennyi általában a zsebpénz összege?

92. Kitől tanulják meg, hogy hogyan kell bánni a pénzzel?

93. Mit tesznek a kis közösségekben élő fiatalok magánya ellen?

94. Lehetőségük van-e a fiataloknak arra, hogy megértsék és megtanulják, miért érdemes nem mindig csak rövidtávon gondolkodni, hanem hosszútávra befektetni pénzt, időt, munkát, energiát?

95. *Honnan láthatják, hogy nem a divat (a telefon terén, vagy ruházatban) a legfontosabb?*
96. *Milyen nehézségekkel küszködnek fiataljaink a párkapcsolatok terén? Tévedések, csalódások esetén kihez mennek? Érzik-e a családban a feltétlen szeretet otthonát?*
97. *Hogyan működik a családos életre és felelős nemi életre való előkészítés közösségeinkben és családjainkban?*

A már előbb említett szociális problémák mellett a szegénység, a szülők külföldi munkavállalása rányomja a bélyeget a helyi életre. Ennek egyik következménye, hogy a fiatalok sokszor nem figyelnek eléggé felebarátaikra, elveszíthetik a szolidaritás iránti érzéküket. Ide tartozik a tájainkon is jelenlevő migráns problémához való viszonyulás. Ahogy egyházmegyénk püspöke írta 2015-ben:

„A keresztények számára minden ember EMBER, különösen a rászoruló ember. Mária és József Egyiptomba szöktek a kis Jézussal, amikor Heródes a gyermeket kereste. Ezek az emberek a halál, az éhség, az üldöztetés elől menekülnek. Nagy részük egyszerűen csak át akar jutni Szerbián, Magyarországon, Ausztrián keresztül a „megígért” földre: Németországba, Dániába, Hollandiába, Nagy-Britanniába... Lehetőségeinkhez mérten segítsünk nekik, ha tudunk. Ne sajnáljunk tőlük egy-két jó falatot, vagy pár üveg vizet. Most pedig, hogy lassan beköszönt az ősz, próbáljunk melegebb ruhát adni nekik, ha rászorulnak. Nem tudunk mindenkin segíteni, de az sem igaz, hogy nem tudunk senkinek sem segíteni. És még egy gondolat: ha már úgy döntünk, vagy érezzük, hogy nem tudunk rajtuk segíteni, akkor még véletlenül se használjuk ki őket. Semmilyen módon.”

Ehhez a témához szól Ferenc pápa is: „Különösképpen rátok, fiatalokra bízom azt a feladatot, hogy ismét az emberi kultúra középpontjába állítsátok a szolidaritást. [...] Meg kell tanulnunk a szegények mellett állni. Ne tömjük tele a szánkat szegényekről szóló szép szavakkal! Találkozzunk velük, nézzünk a szemükbe, hallgassuk meg őket! A szegények konkrét alkalmat jelentenek számunkra, hogy magával Jézussal találkozzunk, hogy megérintsük az ő szenvedő testét.” (2014. április 13.)

98. *Meglátom-e a szegényekben, menekültekben (migránsokban) a felebarátimat, akiknek segítenünk kellene?*
99. *Hogyan motiválhatjuk a fiatalokat, hogy aktívan részt vegyenek a közösségi életben ezen a téren is: szolidaritás, karitatív akciók?*
100. *Milyen más szolidaritási tevékenységet tudnánk szervezni a fiataljainknak?*
101. *Milyen a fiatalok viszonya a környezetvédelemhez? Milyen akcióik vannak a környezetvédelem kapcsán?*

Nagyon gyakran másnak szeretnénk látni a fiataljainkat, mint amilyenek. Ez téves magatartás! Nem photoshopolhatjuk vagy retusálhatjuk őket, mert akkor épp egyediségüket, szépségüket, frissességüket, kritikus énüket veszítenénk el, amire nagy szüksége van a jövőnek. Nyitogassuk előttük az ajtót, adjunk teret nekik, hogy megtanulják bontogatni a szárnyaikat, bátorítsuk őket, hogy merjenek szembenézni a félelmeikkel, ezeket konkretizálják. Dolgozzunk azon, hogy tudjanak megkülönböztetni, tájékozódjanak a mai világba azzal a friss üde lelkülettel, melyet Jézus is oly annyira értékelt bennük. Engedjük, hogy növekedjenek mellettünk, ne határokat szabjunk nekik, hanem tanítsuk meg őket arra, hogy mit jelent felelősség teljesen kiállni egy jó ügy mellett. Bízassuk őket Ferenc pápa szavaival:

„Soha ne veszítsétek el annak jó ízét, hogy találkozhattok új emberekkel, barátokat szerezhattok, együtt álmodhattok és haladhattok az úton másokkal. A hiteles keresztények nem félnek tőle, hogy megnyíljanak mások felé, és osztozzanak velük életterükön, hogy ezekből a testvériség terei válhassanak. Ne engedjétek, fiatalok, hogy kihunyjon bennetek a fiatalság csillogása egy bezárt szobában, amelynek egyetlen ablaka a világra a számítógép és

az okostelefon képernyője. Nyissátok ki életetek ajtajait! Életetek terét és idejét konkrét emberek, mély kapcsolatok népesítsék be, akikkel hiteles és valós tapasztalatokon osztotok a hétköznapiakban.” (Ferenc pápa, 2018. március 24)